

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulum VIII. Dilecti filii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

clinatoria fori, eum non obligari, ut compareat, quia quæ notoria sunt, allegatione non egent, uti videre est apud *Felin. in c. Cum ordinem. n. 8. de re scriptis.*

CAPITULUM VIII.

Dilecti filii.

PARAPHRASIS.

Cum Marcus in Priorem Ecclesiæ Gangrensis electus esset, tres Canonici electioni se opposuerunt, quamobrem Marcus contra illos, Iudices delegatos impetrauit à Pontifice; coram his comparentes Canonici exceperunt contra Marcum, quod cum in excommunicatione esset, & in periurii crimine actio & petitio eius recipi non deberet, sed Marcus replicauit, duos ex illis Canonicis etiam excommunicatos esse, tertium autem periurum, ideoque ipsorum exceptionem reiiciendam. Contra opposuit Procurator trium Canoniorum, replicationem istam frustra afferri, quia tametsi probata esset, non tamen Canonicos à defensione Ecclesiæ suæ repelleret. Adiecit discrimen esse inter obiectam exceptionem & vicissim ingestam replicationem, quia si exceptio contra Marcum probata fuerit, eum repellat ab actione; at verò replicatio tametsi probata fuerit, non repellat Canonicos à defensione. Nihilominus Iudices interlocutoriè pronuntiârunt, prius esse recipiendas probationes super replicatione, sed Marcus contra interlocutionem appellauit ad Innoc. III. qui resp. si ita se res habeat, in irritum esse reuocanda, quæ post appellationem gesta sunt.

S V M M A R I V M.

1. Replicatio non exclusiua exceptionis, & hæc actionis repelli debent, alias appellari potest.
2. Pralato aut Reftori electo confirmationem petenti, si de eadem Ecclesia aliqui se opponant per exceptionem excommunicationis, vel criminis repelli nequeunt.
3. Preferendi tamen non criminosi, si adessent, qui opponere vellent, Excommunicati ab

excommunicatione absoluedi vel repellendi, si obstinate ab ea absolui noluerit.

NOTA I. Replicatio reiici debet tanquam inutilis, si talis sit, ut tametsi probata fuerit, exceptionem non excludat, nam sicuti ad omnem exceptionem (intellige peremptoriam) requiritur, ut per eam excludatur actio siue intentio ac jus agentis, ita ad omnem replicationem requiritur, ut oppositam exceptionem elidat, quare cum generatim loquendo nemo admitti debeat ad probandum, quod probatum non releuat. *Ad probationem. 21. C. de probationibus. vbi gl. ait: id debet quis probare, quo probato iuuatur; replicatio autem nisi exceptionem elidat, replicantem non adiuuat, sicuti nec exceptio excipientem, nisi actionem elidat, ideò sequitur, quod replicatio non exclusiua exceptionis, sicuti & exceptio non exclusiua actionis repelli debent, alioquin contra Iudicem appellari possit.*

NOTA II. Si Pralato, aut Reftori electo confirmationem petenti, qui ex eadem Ecclesia sunt, se opponant, inhabilitatem eius allegantes, non possunt hi per exceptionem excommunicationis, aut criminis repelli. Ita cum *gloss. hic. verb. defendendo*, docent *Hofiens. Abb. Alexand. Felin. & alii contra Innoc. c. Cum inter. hoc. tit.* Qui respondet ad istud *c. Canonicos fuisse reos necessarid cum fuerint tracti ad iudicium à Marco, verum ex textu & casu huius Capituli satis colligitur, Canonicos se prius electioni opposuisse, at verò Marcum causam ad Curiam Romanam derinasse, atque Iudices delegatos impetrasse, coram quibus per actionem confessoriam volebat declarari, se legitime electum fuisse, at verò Canonici repellebant illum ab omni actione circa jus electionis intentanda, aut scriptum impetrandum cum esset excommunicatus & periurus. Hanc autem exceptionem repelli non posse, ait Pontifex, per replicationem, quia & ipsi excipientes excommunicati sunt, aut periuri, quia tametsi id probatum esset, nihilominus exceptioni pro defensione Ecclesiæ obiectæ locus foret.*

Neque his obstat *Cap. Exhibita 19:*

§ § § 2

de

de iudic. ubi admittitur exceptio, quam electus obiecit, Canonicis se opponentibus, dicendo eos in excommunicatione esse constitutos; nam respondeo cum *gl. hic. verb. excommunicationem*, casus esse diuersos, si enim Canonici vitrò agant, vt electio cassetur, tunc obiici ipsis potest excommunicatio, vt repellatur ab actiōe; sin autem ipsemet electus confirmationem petat, & ideo compareant aliqui pro defensione Ecclesiæ, qui ostendere volint esse indignum, non potest illis obiici excommunicatio, aut crimen; si enim in tali casu excommunicato concessum est, vt se opponat pro iure proprio tuendo, vt dixi in *c. Cum inter. hoc tit.* multò magis pro iure, quod ipsi cum pluribus aliis commune est, ne Prælatum indignum accipere cogatur.

Veruntamen si alii adsint non criminosi, qui se opponere & inhabilitatem probare velint, haud dubiè præferri debent; dein si excommunicati absolui tunc possint, absolutio iis conferenda; priusquam admittantur; sin autem absolutionem obstinatè petere vel accipere renuant, ideoque in crimine perseuerent, tunc in hoc casu valdè probabilis est sententia Innoc. III. eos mox repellendos esse, cum non bono Zelo Ecclesiæ suæ defendendæ procedere videantur.

CAPITVLVM IX. Apostolicæ.

PARAPHRASIS.

Cum Archiepiscopi Pragensis electio celebrata esset, & eam aliqui impedire vellent, duo Canonici Romam se contulerunt, vt electionis causam & Episcopi electi confirmationem promouerent, sed obiectum ipsis fuit, quod sententiæ suspensionis & amotionis à beneficiis latæ essent in ipsos, tunc replicauerunt Canonici, quod sententiæ irrita fuerint, & ad hoc probandum per testes & instrumenta se obtulerunt, tunc Gregor. IX. respondit: Ne Pragensis Ecclesiæ ordinatio per eiusmodi obiectionem seu exceptionem diutius retardetur, se sententias illas relaxare ad cautelam.

SUMMARIUM.

1. *Canonicus suspensus ab officio, & depositus à beneficio, non potest proprio nomine agere pro iuribus Ecclesiæ.*
2. *Ordinarius propter utilitatem publicam, etiam non requisitus à parte, absolutionem aut relaxationem sententiæ ad cautelam, exacto prius juramento parendi Ecclesiæ mandatis imperari potest.*

NOTA I. Canonici suspensus ab officio & depositus à beneficio, non potest proprio nomine agere pro iuribus Ecclesiæ, videlicet vt Episcopus electus confirmetur: ita *gloss. hic. verb. contingenter in fin.* Cum enim suspensus ab officio non possit eligere, nec eligi. *c. Cum dilectus. 8. de consuetudine.* ideoque iure capitulari priuatus sit, & multò magis ille, qui à beneficio Canonicatûs depositus, siue eo priuatus est, hinc sequitur, quod suo nomine agere non possit, vt electio confirmetur, cum eius interesse non censeatur, dixi autem quod nomine proprio siue vt Canonici agere non possit pro causa electionis; at verò ex mandato Capituli seu vt Procurator eius, agere non prohibetur, cum à communionem fidelium propter suspensionem, aut priuationem amotus non sit, sicuti Abbas: *hic monet. n. 4.*

Nota II. Ordinarius propter utilitatem publicam, etiam non requisitus à parte, absolutionem aut relaxationem sententiæ ad cautelam exacto prius juramento parendi Ecclesiæ mandatis imperari potest, *argum. c. veniens. 28. de testibus.* & dixi *l. 1. ty. 5. p. 1. c. 7. n. 9.* solet autem absolutio, vel relaxatio ad cautelam conferri (videlicet ab eo, qui etiam absolute loquendo absoluendi potestatem habet) quoniã dubium & incertum est, vt rûm censura contracta sit nec ne, vt in casu huius cap. cû Canonici negarent sententias valdè latas esse, atque id cognosci statim non poterat, moram autem longam trahere cum Ecclesiæ detrimento, consultum non erat.

CAPITVLVM X.

Dilectæ.

PARAPHRASIS.

Controuersia de decimis & aliis rebus erat inter